

[Christmas Møller.]

Dernæst burde det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen have oplyst om, at fra 1864 blev Statsgælden, der efter den ulykkelige Krig var paa 260—265 Mill. Kr., i Estrups Tid, i Tiden efter Krigen, bragt ned til pr. 31. Marts 1894 at være 182 Mill. Kr. (Hasle: Han ved det ikke). Det ærede Medlem Hr. Hasle gør opmærksom paa, at det er en forkert Maade, jeg siger det paa, det er mig, der maa give disse Oplysninger, for det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen er ikke klar over, at saadan var det.

Endvidere synes jeg, at det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen, naar der overhovedet er Tale om Sammenligning, skulde sige, hvilke Skatter der var dengang, hvilke Skatter det overhovedet var muligt at faa fra 1885 til 1894 ved Provisoriet.

Men vi kan for saa vidt ikke have noget imod, at man tænker paa 60 Mill. Kroners Budgettet, paa 182 Mill. Kroners Statsgælden, at man tænker paa, at der ingen direkte Skatter var. Nej, hvis det endelig skal være, er det maaske oven i Købet en lille Venlighed, det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen har tænkt paa. Men derfor bliver det alligevel fuldkommen taabeligt at drage en Sammenligning tilbage til Slutningen af det forrige Aarhundrede og at drage en Sammenligning — mine Bemærkninger gælder ogsaa det ærede Medlem Hr. Pinholt — med Tiden under Krigen med alle de voldsomme ekstra Udgifter.

Det, som vi for vort Vedkommende mener, man maa tage Stilling til, er aldeles ikke i første Række de Sammenligninger, som forskellige Ordførere har forlystet Tinget med. Jeg vil for øvrigt sige til den højtærede Finansminister — og han vil sikkert ikke være uenig med mig deri —, at det ikke vil være formaalsløst, om vi ved Lejlighed fik et virkeligt Sammenligningsgrundlag, saadan at man tog nogle Standardregnskaber fra forskellige Perioder og virkelig kunde sammenligne dem, thi det er overordentlig vanskeligt at drage en hæderlig og retfærdig Sammenligning mellem de forskellige Aar. Det kunde aldrig falde mig ind at sige, at en Periode som Krigens ikke maatte have store ekstra Udgifter, begge Ting deltog da ogsaa i de allerfleste af dem, og paa samme Maade kan man sige, at vi har deltaget i en Række andre Foranstaltninger, tre Partier har i hvert Fald skullet være med dertil.

Men det, man har Lov til at spørge om, naar man ser paa Statsregnskabet, naar man ser paa Gælden, naar man ser paa Erhvervslivets hele Forhold og ser paa

Skatterne, er, hvorvidt en Række af de Foranstaltninger, som er gennemført, og det, man staar over for, er af en saadan Karakter, at det økonomisk kan magtes her i Landet. Vi har Lov til at sige, at de økonomiske Forhold er saaledes, at da vi f. Eks. vedtog at bygge Storstrømsbroen, hvad nogle jo gjorde uden Betæneligheder, havde andre store økonomiske Betæneligheder derved. Man har Lov til at sige om hele Statsbanernes Budget, at det er jo fuldstændig umuligt at drage en ordentlig Sammenligning mellem før og nu, uden at vi gennemgaar det meget nøje, først og fremmest paa Grund af de ændrede Afskrivningsregler. Men hvad jeg for mit Vedkommende vil sige, er, at jeg synes ikke, at man uden Ængstelse, naar man tænker paa, hvordan Fremtidens Trafik sikkert vil forme sig, kan se paa den Udvidelsespolitik og den Udgiftspolitik baade med Hensyn til Driften og over § 26, som Statsbanerne foretager.

Men een Ting kan man være sikker paa, naar man ser paa Statsfinanserne og Skattetrykket, baade det indirekte og det direkte, at Skattetrykket bliver saadan, at den alvorligste Økonomi maa vises, og at megen Resignation utvivlsomt ogsaa maa vises. Og der kan heller ikke være Tvivl om, at Stillingen er den, at mange af dem, som har været med til at gennemføre Socialreformen, i Dag er ængstelige for, hvorledes dens økonomiske Virkninger skal blive baade for Staten og for Kommunerne.

Det er en Realitet. Man kan strides meget om det ene og det andet, om Statsgælden gaar op eller ned, om Statens Formue, dette helt meningsløse Begreb, gaar op eller gaar ned — Forholdet er jo det, at i Statens Formue indgaar paa positivt Maade en Række Værdier, som kun er Udgift for Staten —, men det kan man klart og tydeligt sige, at i Finansministerens Forelæggelsestale hørte man, forsigtigt, svagt naturligvis, som Finansministeren maatte gøre det over for sin egen Regerings Programsag, der, hvor den højtærede Finansminister udtalte sig — det staar Sp. 13—14 — angaaende Socialministeriets Budget paa 131,8 Mill. Kr. — fra 93 Mill. Kr. i 1933—34 og 110 Mill. Kr. i 1934—35 til 131 Millioner nu, hvortil kommer ekstra Udgifter —, der hørte man — det kan man ikke nære nogen som helst Tvivl om — Ængstelse hos Finansministeren for, hvorledes dette skulde kunne bæres.

Medens Socialreformens økonomiske Formaal jo var, at den skulde lægge en Del